

MIRADOR

SETMANARI DE LITERATURA, ART I POLÍTICA

Preu : 30 cèntims - Pelai, 62. Telèton 15300. - Subscripció : 3'50 pessetes trimestre

Any III. Núm. 146 - Barcelona, dijous, 19 de Novembre de 1931

Es pot revisar tot el que es vulgui, menys el cop del poble del 12 d'abril

MOLT SOROLL I POQUES NOUS

COMLOTS I REVISIONISME

La República està consolidada. En voleu la prova? Fins al cap de set mesos de l'adveniment del règim no s'ha descobert cap complot. I quins complots! Ja ho veieu: un xantre, un mercenari, un parell de militars, un sagristà, quatre senyors, vint mil duros...

Si la República no tingués altres dificultats que aquestes! Fins al cap de set mesos no s'ha descobert complots, i els que ara han distret els ois de la policia, semblen complots d'opereta. Per aquest camí, Joan III ja sembla que tingui la planeta tirada: pot fer-se vell com el rei actual dels carlins escrivint cartes al querido Villoro de l'època.

Aquests complots són la demostració que el règim és molt fort. Afortunadament, la República no fou portada pels militars: el cop d'Estat del 12 d'abril, aquelles eleccions, fou un cop de poble, i és tan difícil que el carro de l'Estat faci marxa enrera quan el poble empenyi!

Aquests complots no poden ésser més satisfactoris: són una prova de la vitalitat del règim i serveixen per fer menys amarga la vida dels homes de l'oposició.

La insignificantia d'aquests complots és un senyal de bona salut perfecta: la màquina del règim funciona a meravella i les vàlvules també. Aquest excel·lent estat de salut ha de permetre'ns d'organitzar serenament la República i donar-li un caràcter típic, una fesomia pròpia i simpàtica.

Més important que els complots, per les conseqüències desagradables que ha tingut, ha estat la campanya revisionista. El mot «revisionisme» fou llençat amb tota la bona fe republicana pel senyor Alcalà-Zamora,

aquesta hora tan compromesa seria l'allunyament de les classes conservadores, la seva negativa a l'obra de reconstrucció del país. No hi ha cap persona intelligent que admeti que de l'altre règim valia la pena de conservar-ne res. Una gran part dels mals que patim són la conseqüència de la liquidació de la monarquia, com de la major part dels mals que avui sofreix el món en té la culpa la guerra.

Gil Robles

La cooperació de les classes conservadores és necessària per al contrapès que necessita un país normal. Si les classes conservadores s'abstenen, mancarà al país una oposició veritable i el règim derivaria fatalment cap a solucions extremes. El cas de França és eloqüentíssim. Certament, la tercera República francesa no s'ha deixat portar mai cap a l'extremisme social, però la campanya d'oposició que en cert temps feren els catòlics al règim, va obligar els republicans a defensar-lo. Si els catòlics haguessin acceptat el consell de Lleó XIII i practicat la política de oralliments, haurien estalviat molt de temps. L'exemple és recent i val la pena de tenir-lo en compte.

Hem dit que tot era revisable i podíem afegir-hi que, ben mirat, encara no ha passat res. És per això que si certs revisionismes poden ésser imprudents, certes campanyes revisionistes són intolerables. Retirant-se del Parlament les dretes, varen cometre un gros error. També sobre aquest punt hi havia un exemple a tenir en compte: el de les oposicions feixistes que varen retirar-se a l'Aventí. És facilíssim anar-se'n a l'Aventí, però està demostrat que, de vegades, és difícil tornar-ne. És necessita molt valor per rectificar una actitud quiotesca. El perill del ridícul pot començar al camí de l'Aventí i multiplicar-se quan des de dalt de la muntanya una minoria s'ofereix en espectacle, sobretot si l'espectacle pretén ésser dramàtic i els espectadors l'acullen amb un somriure.

De Dijous — a Dijous

El pitjor delicté

Unamuno ho deia no fa gaire pels pasadissos del Congrés, i la premsa ha reproduït les seves paraules, amb una certa satisfacció del que escriu aquestes ratlles, que de molts anys ençà creu de debò, i l'ha sostinguda en incomptables converses, la mateixa opinió que ara ha fet pública el rector de la Universitat de Salamanca, opinió que, emanant de tan conegut personatge, és de suposar que s'estendrà.

Unamuno, tot parlant d'aquell home anomenat Emiliàno, va dir que era un delicté ésser tan ase.

I, efectivament, ésser ase és un delicté, encara que no en parli, almenys d'una manera explícita i taxativa, cap codi del món. Però els codis parlen d'actes a que sovint arrossega l'esmentat delicté. I, quan ésser ase no té res a veure amb el codi, té a veure amb alguna cosa més delicada i incògnita: l'opinió, mal que sigui només la d'uns quants centenars de persones en tot un país.

I, perquè es vegi ben bé l'abast del delicté, cal sentar abans que res un principi: ésser ase és qüestió de qualitat, no pas de quantitat. Tal que pot haver llegit molt i saber moltes coses, pot ésser un ase dels de més volum, i, pel contrari, un analfabet pot no tenir res d'ase.

Potser, si la qualificació d'ase sembla massa dura, poc acadèmica o grollera, podriem provar l'eufemisme de substituir-la per la de mancat d'esprit de finesse, per dir la frase en el seu idioma original i fer rodar el cap a algun director de diari sense necessitat d'escriure xifres.

Es molt trista la constatació, perquè comporta una fatalitat insuperable, però tot fa creure que és l'evidència mateixa: es neix amb esperit de finesa o sense. No hi ha res al món, ni carreres ni càrrecs, que faci adquirir aquesta qualitat indispensable, la inexistència de la qual pot passar desapercebuda per les circumstàncies, dissimulada per les situacions, més o menys sospitada perquè petits detallets la traïxen, però que s'exterioritza d'una manera impúdica en els moments de prova.

L'home desproveït d'aquesta qualitat i que fa de ciutadà particular, no és, ben mirat, un gran perill: les seves relacions i amistats, les úniques que l'han de suportar, solen ésser del seu tarannà: «Dios los cría y ellos se juntan.» Ara, l'home que fa de ciutadà públic no té cap mena d'excusava vàlida per seguir sent-ne un cop tot-hom s'ha pogut adonar de la seva escassetat de llums.

Actualment, seguint de prop la més cridanera actualitat, l'afer que ha fet més soroll a Barcelona de molt de temps ençà, gràcies a la llibertat de premsa, element indispensable a tot bon règim de govern, no és desplaçat un intent de senyalar els perills que té la manca d'aquests impondrables que constitueixen l'espirit de finesa i el trist paper que fan alguns homes que es creuen representatius quan es posa al descobert llur indigència en la matèria.

Alguns dels autòctons i novells amics del conegut «financiu» judeo-francès Lazare Bloch, que no cal esmentar, comencen a tocar-ne els resultats. — J. C.

MIRADOR INDISCRET

Lapsus vell folrat de nou

El senyor Vidal Rossell, arran de la seva dimissió de Conseller de la Generalitat, va fer unes declaracions als periodistes en les quals per demostrar que el socialisme no és enemic del nacionalisme, esmentava el cas dels socialistes anglesos, que havien ajudat els «sinn-feiners».

I l'endemà Las Noticias deia: «...lo prueba el hecho de que los socialistas ingleses hayan apoyado a los sinn trabajadores.»

Entre poc i massa

Diumenge a la nit els mossos d'esquadra que no estaven de servei al Palau de la Generalitat, foren avisats a llurs domicilis que es presentessin immediatament vestits de paisà, amb pistola i manilles.

Així ho varen fer. I tal com anaven arribant els anaven dient que podien entornar-se'n.

L'endemà, un dels esmentats mossos preguntà a certa persona de dintre el Palau amb la qual té franquesa, a què havia obeït allò.

L'interrogat — que no en sabia res — va sortir del pas dient:

— Això deuen ésser manobres per tal de comprovar si en un moment determinat costa gaire de reunir la gent.

El mossos no es va donar per satisfet i respongué:

— Home, això de les manobres ja està bé. Però entre poc i massa. Ja fa mig any que duren...

El diputat complidor

L'únic diputat català que no ha perdut una sola sessió d'ençà que va obrir-se el Parlament, és el senyor Domènec Palet i Barba.

No ha parlat mai, ni s'ha notat la seva presència en cap moment, però ell assegura que és fins ara el diputat més diputat de tots.

— Hi ha hagut dies — deia a uns amics — que ni m'ha quedat temps per anar a fer pipí.

— I què hi feu al Parlament?

— Jo, vinga escoltar. No m'he perdut res del que s'ha dit.

«Davant d'un selecte públic...»

Ambrosi Carrion, que s'ha fet célebre pels seus imposants plens en les seves estrenes teatrals, s'ha vist, també, igualment afavorit en les seves conferències més o menys públiques.

Fa uns mesos s'anuncià per a les set del vespre una conferència sobre L'espirit i la llengua, a càrrec de Carrion, a la Federació Catalana d'Estudiants Catòlics. Puntualment, a l'hora esmentada, comparegué el conferenciant acompanyat de les seves muller i filla. Al local sols trobaren un membre de la Junta. No cal remarcar els moments d'angúnia que es succeïren.

Per si no fos prou, a la nena se li acut dir:

— Papà, amb nosaltres sols també faràs conferència?

Excés de precaucions

«Barcelona queda en un segon terme secundari», així diu un titular de La Humanitat.

No hi ha dubte que els d'aquell diari, quan es tracta de matisar, són uns àngels. L'anècdota ens fa pensar amb la d'aquell senyor tan pessimista, més pessimista que La Veu, el qual, per por que li caiguessin els pantalons, duia cinturó i elàstics.

Col·laboració doble

Pere Foix (Delaville) és col·laborador de La Tierra, diari de Madrid. Això, oficialment.

Ara s'ha trobat, però, que «extra-oficialment» és també col·laborador de La Humanitat.

L'altre dia va trobar-se amb una informació de primera plana d'aquest diari traduïda literalment d'una altra que el havia publicat a l'esmentat diari madrileny uns dies abans.

El traductor, però, va menjar-se la signatura.

«La Humanitat» i les Humanitats

El número 4 de La Humanitat — 12 de novembre — publica un article que té, de bell antuvi, les virtuts d'ésser escrit en castellà i signat per Rodrigo Soriano. La tercera virtut és que comença així:

«Humanidad, «Humanité», glorioso nombre! El viene a mi memoria con el de Clemenceau, aquel terrible tigre cuya zarpa escribió, como sangrante herida, el tan sarcástico como esperanzado título de su periódico «Humanidad».

Com que L'Humanitat no va ésser fundada per Clemenceau, sinó per Jaurès, renunciem a seguir l'enumeració de les virtuts de l'article.

Apèndix a l'anterior

Però de La Humanitat, el darrerament aparegut diari de la nit, no ens podia sorprendre res. Ja al primer article del primer número, al qual una C. (Lluís Capdevila, diuen) servia de firma, es deia que Choderlos de Laclos era un abat francès, quan tothom que l'anomena sap que era un oficial d'artilleria que ha passat a la posteritat com autor de Les liaisons dangereuses. Només Lluís Capdevila o Màrius Aguilar són capaços de fer una errada així, i això parlant del segle XVIII francès, que és la seva debilitat!

I en un altre article, el diputat Aragai parlava de les columnes jòniques del Congrés, quan totes les guies de Madrid — a falta d'una comprovació de visu — diuen que són corinties.

El Sr. Companys, afavorit

L'espectacle que han donat els senyors Giralt i Companys, a més a més de lamentable, és divertit, sobretot per les declaracions del primer, que tan poca satisfacció deuen haver causat al segon.

L'ex-fabricant d'operetes més o menys vieneses va dir que En Companys no coneixia gaire el francès i que quan veia més de tres xifres seguides el cap li rodava.

Els reporters, per posar-hi una mica de balsam, van escriure sis en lloc de tres, i així En Companys pot fer-se la il·lusió que la seva ciència numèrica és el doble del que creu En Giralt.

Els aprofitats

Redacció de La Publicitat. Un desconegut demana per Manuel Brunet: encara no ha arribat. El desconegut demostra impaciència.

— Francament, és que tinc molta pressa... com queestic tan atrafegat... servidor, sap, sóc corredor d'assegurances de vida.

Li van haver de dir que, ben mirat, no n'hi havia pas per tant.

Governador, a la fi!

El conegut periodista Braulio Solsona ha estat nomenat governador civil de Burgos.

Des de feia uns quants mesos, gairebé d'ençà de la proclamació de la República, el nom de Solsona ha corregut associat al del govern civil d'unes quantes províncies espanyoles, amb el rumor anèx d'un immediat nomenament. Però aquest no venia i la situació provocava facècies que Solsona aguantava dels seus amics amb aquell estoicisme exterior indispensable si no es vol fer el ridícul.

Fins s'arribà a dir que, a imitació del célebre plaga madrileny Carreño, que en temps de Cánovas del Castillo havia passat per uns tràngols semblants, Braulio Solsona ja tenia unes targetes en què, sota el seu nom, es llegia com a professió: «Governador de Sión».

Ja dona fruits

Hom digué que els fundadors de Conferència Club s'havien proposat instruir una mica la nostra aristocràcia i la nostra burgesia.

Sembla que ja ho van aconseguint. L'Hotel Ritz, els vespres que hi ha conferència, es veu concorregut de gent que no aniria pas a sentir un professor que parlés a l'Ateneu o bé en algun altre lloc cultural.

Figureu-vos que vindrés els concurrents a la conferència de Gabrielle Reval s'adonaren, amb la natural emoció, que les delicadeses de l'esprit francès havien estat fruites aduoc per Pich i Pon, el qual sortia tot cofoi de l'Hotel.

Sopar d'homenatge

MIRADOR organitza un sopar als pintors Francisc Domingo, Joan Serra i Alfred Sisquella, pels premis que han obtingut en el recent concurs de pintura: Montserrat vist pels artistes catalans.

El sopar tindrà lloc la setmana que ve. Per la premsa diària i en el nostre número vinent, els nostres amics i els dels pintors esmentats sabran els detalls de l'organització del dit sopar.

Royo Villanova

que és republicà catòlic, apostòlic i romà. Seria abusiu fer un mal ús d'aquest mot. Si en nom del revisionisme es fa una campanya contra la República, ni el Govern ni el país podran tolerar-ho. Ha fet bé el Govern de prohibir la propaganda revisionista en certes regions d'Espanya. L'ordre de prohibició haurà d'estendre's si els mitjans tenen l'accent manifestat a Palència i Burgos.

El sentit donat pel senyor Alcalà-Zamora al mot «revisionisme» no ha impedit que el Govern presentés la seva candidatura a la presidència de la República. I és que tot és revisable, perquè no hi ha res etern ni perfecte. Però no sembla prudent de començar una campanya revisionista quan la Constitució encara no està acabada. Una campanya d'aquesta naturalesa forçosament coaccionaria el Congrés i provocaria una gran agitació a tot el país. I si la campanya revisionista fos marcadament anti-republicana, l'instint de conservació aconsella, i sobretot en aquestes hores, tallar-la en sec. Tot és revisable, menys el cop d'Estat del dia 12 d'abril. L'Espanya nova comença el dia que el poble va decidir acudir a les urnes, en proporcions sense precedents aleshores, i es va pronunciar contra el rei. No és pas que una forma de govern inclogui en si la felicitat. Segurament el confusionisme farà encara estralls, però la posició ocupada el dia 12 d'abril no pot ésser abandonada. Costarà més o menys de fer un país nou i reconstruir Catalunya i l'Estat central, però la història de l'Espanya nova ha començat. L'obra de reconstrucció avançarà ràpidament si tothom hi col·labora. Si una minoria s'abstingués, l'obra també seria portada a terme, però exigiria més esforç i més temps; i aquest esforç i aquest temps els pagariem tots.

El pitjor error que es podria cometre en

EN AIGÜES DE BARCELONA

Mme. Hanau. — Un altre «lluç»!
M. Bloch. — ...«Sale pays!»

EL CINEMA

ESTRENES I REESTRENES

De G. Méliès a W. de Mille

Decididament hem de convenir tots plegats que l'espectacle cinematogràfic coneix actualment una profunda crisi. Hi ha setmanes en les quals es fa difícil trobar alguna estrena que demani un comentari; cal cercar amb paciència i considerar-se afortunat si per fi es troba amb un film com és ara *Flor de passió*, de William de Mille. Però abans de parlar d'aquest film, i en atenció a l'espectacle depriment que ofe-

en fugí com de la pesta. Si tot veient els seus films pressentiu la satisfacció de l'home que gràcies al cinema soluciona els més intrincats problemes de la posta en escena i de l'escenografia, hem de convenir que no el guia, tot i això, una vocació teatral, sinó que el que l'inspira és l'esperit del cinema, tractant ja aleshores de crear una pantomima original.

El cinema, avui dedicat quasi exclusiva-

«Flor de passió», de W. de Mille

reix el panorama actual dels nostres cinemes, sembla que em serà permès de parlar un moment de Georges Méliès, inventor del cinema, la figura del qual passa al primer terme de l'actualitat per la circumstància de rependre's demà en sessió Studio Cines dos dels seus vells films: *Els quatre cents cops del diable* i *Un viatge a la Lluna*.

Méliès comença a filmar films de gran envergadura, és a dir, de més de vint metres de llargària, cap allí l'any 1895. Méliès inventa aleshores quasi tots els trucs pròpiament cinematogràfics. Ell mateix ha explicat amb una distracció involuntària li revela la sobreimpressió i també com cada nou truc li permet idear un assumpte inèdit a filmar.

En les seves mans el cinema és més aviat un instrument de prestigi. Té tot seguit la intuïció que els recursos del cinema són sobretot fructuosos en l'exposició del món fantàstic, dels esdeveniments inversemblants i sostingut per un esperit ple de fantasia i d'humor, per un decorativisme ingenu i fort ensems, filma històries de màgia, de diables, excursions interplanetàries, fent ballar el sol i les estrelles, poblant el cel amb una humanitat mítica i fent passejar els seus herois entre els núvols i sobre els cràters en erupció.

Méliès veié tot seguit que el gran perill pel cinema naixent era el teatre; per això

ment a les històries psicològiques i a l'evocació dels grans espectacles de la vida, sembla renegar aquests orígens. La bona època del cinema alemany s'hi relligava directament. És la literatura fantàstica, l'exploració d'una existència miraculosa.

Després de tants anys d'evolució, ens trobem avui davant d'un film com *Flor de passió*, amb tots els defectes del moment històric. La confluència no sempre ben resolta del cinema original i del diàleg més o menys inspirat. Amb tot, un film que si tècnicament no interessa i no aporta res que no sigui vist i revist, presenta en canvi una història accidentada, recalçada damunt d'una bona psicologia.

Un home entre dues dones — l'eterna qüestió, és veritat —, però resolta amb tocs d'un film on Lewis Stone i Zasu Pitts tenen rols secundaris. On reveiem Charles Bickford, que descobrim en *Dinamita*. Bones escenes domèstiques, moments impressionants dintre llur prosaisme absent d'estilització. Les persones abandonades a llur egoisme monstruosos, a llurs incongruències temperamentals.

Encara que la propaganda del film deia que es tractava d'una obra que transcendia de tot convencionalisme i moral, en el fons es tracta d'una obra perfectament prudent, amb la conclusió de consuetud.

J. PALAU

PANORAMA

BIOGRAFIES FALSES. — Les úniques biografies que ens interessin són les biografies falses; i precisament per tot allò que puguin tenir de falsedat. Ens deixa decebut la veritat, sempre. Ara hom ha pogut llegir les Memòries de la joventut de Greta Garbo; el diari íntim de Clara Bow. Són d'una vulgaritat espantosa. Itineraris vitals plens de materialitat ridícula.

En canvi, deixeu parlar els poetes. Feu que César Arconada us doni vida a una Greta Garbo que ens desvetllarà la que tots portem arxivada a l'esperit. Feu que Philippe Soupault us dibuixi l'esperit de Chaplin, tot i refent-lo de cap i de nou.

La poesia té una missió a realitzar dins de la literatura cinematogràfica. Té la missió d'assassinar gasetilles de publicitat. Aquestes gasetilles on s'explica la quantitat de sabates que té Pola Negri, el sou de Gary Cooper, el vestuari de Joan Crawford, la vida amorosa de Chevalier i les aventures dels altres desenfemats.

Fem un esforç per exaltar la Mentida per damunt de tot. La Mentida: Veritat Lírica Perfecta.

CHAPLIN ES UNA DESCOBERTA DELS POETES, diem, subratllant una frase de Jean Cocteau. Potser és per aquesta circumstància que els escriptors són els que, en un moment donat, el combaten més vivament.

Ara fa dotze anys que Pierre-Albert Birot prologava el seu llibre *Cinéma* amb un to pamfletari contra l'autor de *La fallera de l'or*. «Tots els que estudien el cinema, diu, glorifiquen Chaplin i els films americans. ...Chaplin, en efecte, ha transportat a la pantalla les clowneries del circ... però el circ és el circ i el cinema és el cinema.» Acaba dient que la importància atorgada a Chaplin és un producte relatiu: «Si Chaplin sembla lluminós és perquè es mou en l'obscuritat». Tot això en 1919. Després s'ha vist que Pierre-Albert Birot no tenia raó.

Després s'ha vist que hi havia una intuïció genial en el seu retorn a la humanitat sentimental eterna. — D. P.

El film en color

Fins ara, totes les provatures de films en color no han estat gaire satisfactòries. Raó de més, doncs, perquè els recercadors es dediquin a solucionar els múltiples problemes que presenta l'assumpte. Tot sovint, en efecte, les revistes cinematogràfiques i les científiques donen notícies de noves temptatives en aquest sentit, però de dubtosos resultats pràctics.

La darrera, per ara, és la de l'enginyer milanès Gualtierotti, remarcable, llegim, per la seva simplicitat tant com pels seus resultats. El seu mètode es basa sobre un principi físic i no sobre un procés químic: l'aparell de presa de vistes està dotat de dos filtres que descomponen tots els colors en dues fotografies juxtaposades i simultànies. L'aparell de projecció està provist de dos altres filtres similars, que recomponen els colors sobre la pantalla, amb una fidelitat absoluta.

El negatiu pot servir per treure'n tant copïes com calgui. El realisme dels tons obtinguts és remarcable, segons sembla, ja que el nou procediment no tan sols dona els colors vius, sinó ahhuc els matisos més delicats del blanc.

UN GRAN FILM RUS

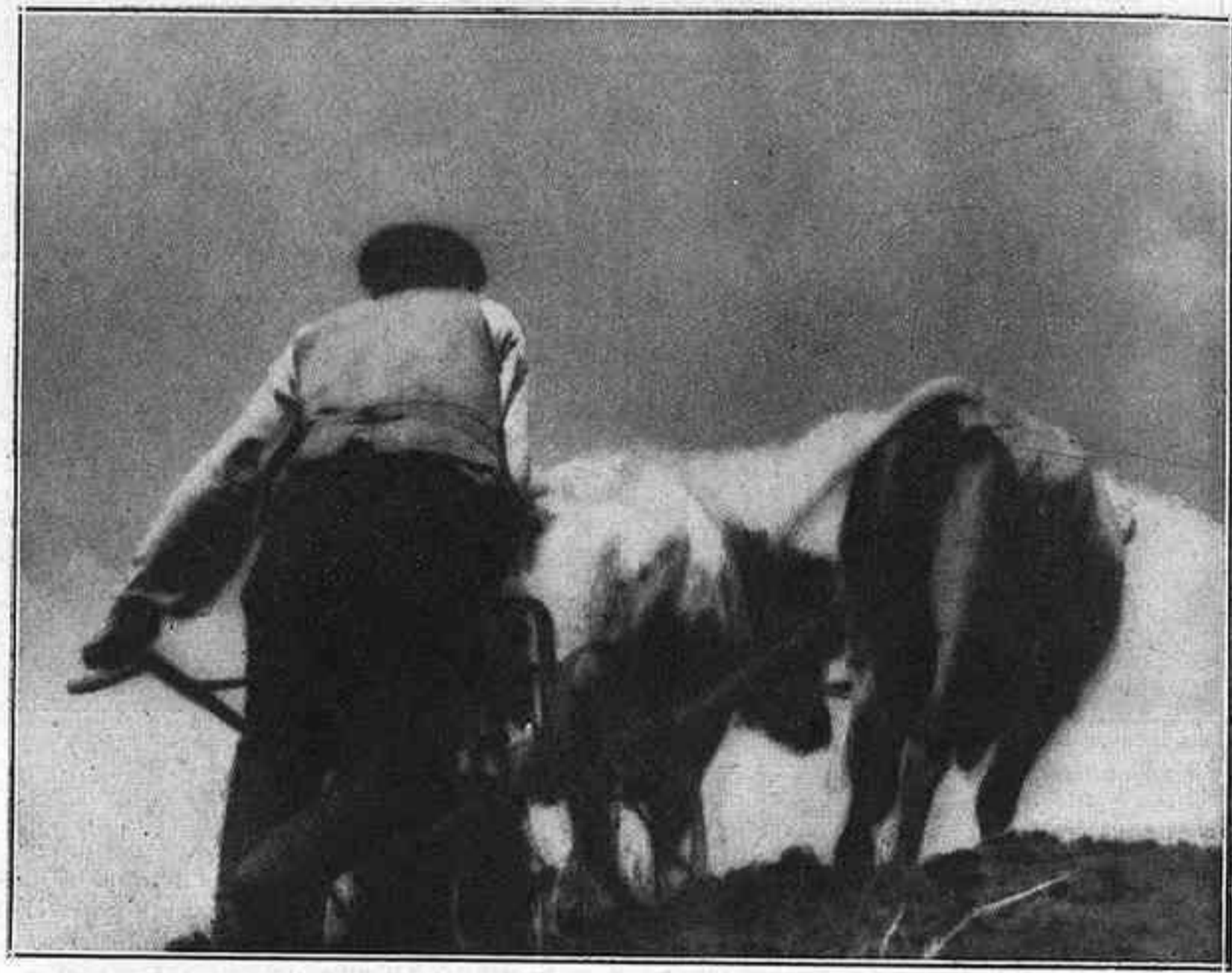
«La Terra», de Dovjenko

Es per mi extraordinàriament difícil parlar en un article breu d'un film tan extraordinari com és *La Terra*; prego doncs al lector que vulgui excusar la lleugeresa i les llacunes d'aquest comentari sobre un film tan compacte i profund com aquesta obra de Dovjenko.

Un film destinat a fomentar les cooperatives agrícoles i els nous mitjans de conreu. Poble essencialment agrícola, a Rússia

una solidaritat entre la terra i els homes que la trepitgen.

El sentit utilitari no ha malmès la visió de l'artista i aquella actitud de regreccament no evita la contemplació gratuïta de l'espectacle. Dovjenko s'estasia davant de la bellesa plàstica de les pomes que el vent gronxa amb una gràcia adorable, dels camps de blat que s'estenen fins a perdre's de vista i de l'emoció de la pluja sota l'acció de

«La Terra», de Dovjenko

l'èxit del sovietisme és un problema agrícola. *La línia general*, *La Terra*, *La lluita per la terra* són films destinats a la propaganda a favor de la introducció de les màquines en els camps. «Ajunteu-vos, adquireu un tractor i la terra us centuplicarà els seus fruits», és el lema d'aquestes obres.

El film oposa els vells solidaritzats a llurs bous, la falç a la mà, que signifiquen la rutina, als joves oberts a la tècnica i a l'esperit progressiu. Oposició relligada d'una manera magistral al ritme global de la vida. Els que se'n van i els que vénen, la mort i la naixença. Aquesta alternança sembla obsessionar l'autor. El vell morint damunt d'un jaç de peres, de peres que ja en estat agònic tasta per darrer cop, mentre al seu redós els nens, que signifiquen la nova generació, amb la fruita juguen entre ells i després, més impressionant encara, mentre conduïxen l'heroi a la fossa que els girassols mig marçits semblen acomiadar, veiem com una dona en mig dels dolors del part dona al món una criatura.

Aquest film és una magnífica elegia a la natura, no pas a la natura com a espectacle, però bé que la terra en aquest film constitueixi un magnífic espectacle, sinó de la terra com a fecundadora d'aquells fruits que són la menja de l'home. És la natura sentida amb commoció dionisíaca, amb una exaltació quasi mística que transparenta una actitud de regreccament. El film marca

la qual tot el paisatge sofreix una metamorfosis. L'autor s'entreté — amb quina complaença! — davant de tot això i no cal parlar aquí de lentitud, per tal com les imatges us agafen amb prou força perquè només llur moviment us importi. El vostre esperit marxa a remolc del ritme visual. La mort del xicot que ha fet la propaganda del tractor assoleix tota una significació simbòlica. És la consagració amb la sang d'una nova etapa que comença. A l'entorn del cadàver no calen les discussions; per això vells i joves s'apleguen units per un mateix anhel. El sacrifici d'un els uneix a tots. Es endebades que el fratricida s'acusa a grans crits: *Sóc jo qui l'ha matat, mateu-me ara a mi!* La gent és sorda a aquests crits. No els interessa mirar enrera, no els interessa la destrucció, signifiquen ells la nova generació creadora. Tots aixequen la testa enlaire i comprenen com el món està orientat vers la llum. Una esperança suprema els anima i el ritme de la vida els reprèn. El vent torna a vincular les espigues, mentre la pluja cau damunt del gran clos de la terra.

Tot és a dir sobre els mitjans amb els quals l'autor ha construït el seu film. Fotografia meravellosa, fragments d'una emoció indescriptible, com per exemple, les escenes de l'arribada del tractor al poble i l'evocació de totes les manipulacions successives de l'elaboració del pa. Un film sobretot original, personalíssim. Res de la violència que hem vist en obres anteriors, però sí mitjans d'expressió més subtils i un pensament sempre elevat.

JOSEP PALAU

Ja ho sabeu...

—que en la còpia de *Le Million* presentada a Barcelona els subtítols castellans són intolerables? Hom arriba a traduir *artista* per *pintamonas*.

—que hom diu que *El Presidí*, el film tan celebrat, és un plagí d'un film soviètic que Studio Cinaes presentarà aviat.

—que Tisse ha fet un film que combat l'avortament, amb el títol de *Maternitat* i que Palestra vol exhibir-lo amb rètols catalans a Barcelona?

JEANETTE Mac DONALD

L'ÚNICA

amb

Victor Mc Laglen

EL MILLOR!

en la graciosíssima comèdia

Por un par de pijamas

Film parlant "FOX"

a l

FÈMINA

KURSAAL

Un film de

DAVID W. GRIFFITH

Abraham Lincoln

La vida del gloriós president dels Estats Units

per

WALTER HUSTON i UNA MERKEL

Producció d'ELS ARTISTES ASSOCIATS

Coliseum

Gran èxit diari de la comèdia musical d'ambient frívol

per Roseta Moreno i Robert Rey

Cançons, atreviment, alegria...

Es un film "Paramount"

La presentació personal de ROSETA MORENO, protagonista del film que delecta al públic amb les seves danses, constitueix la nota d'actualitat barcelonina i l'èxit més gran registrat fins avui

"Studio Cinaes" (KURSAAL)

Demà divendres, dia 20, a les 22, en sessió única

"SHORTS"

El film curt en el cinema actual

DUES PRODUCCIONS 1896

Le Voyage dans la Lune

Les 400 coups du diable

(de Leo Melies)

Un film de A. Dovchenko

"LA TIERRA"

Producció Wufkn-Kiew

Localitats sens augment al Kursaal, de 5 a 7

LIDO CINE (APARELLS WESTERN ELECTRIC)

AVUI

Dolly Macht Kaniere (NINA)

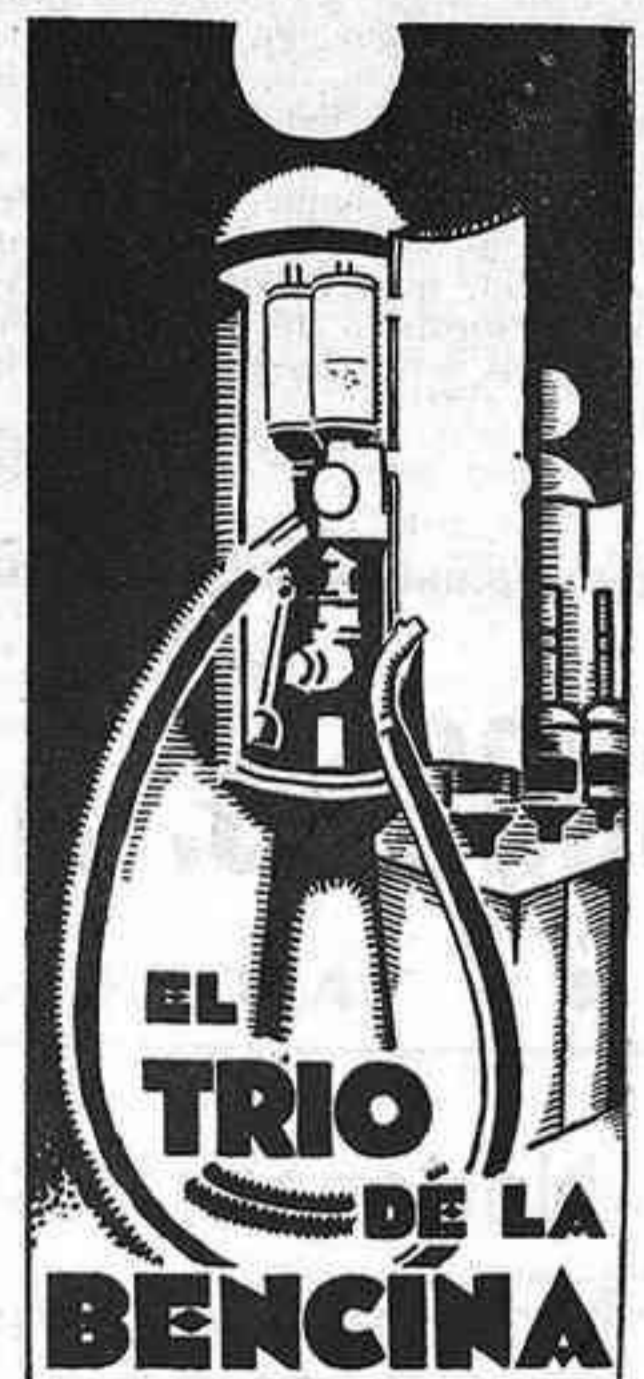
Film Block-Rabinowitsch U. F. A.

JE SERAI SEULE APRÈS MINUIT (Estaré sola a mitja nit)

Film OSSO de J. de Baronec ill distribuït per ATLANTIC Films

Una opereta de gran èxit al

FANTÀSIO

LILIAN HARVEY i HENRY GARAT

Un film pels que són joves, pels que es conserven joves, pels que volen ésser novament oves

CAPITOL

LUPE VELEZ

amb JOHN HOLLAND i JEAN HERSHOLT en la producció de HENRY KING

El Port infernal

CANÇONS EN ESPANYOL

Un altre film de

"Els Artistes Associats"

EL TEATRE

LES ESTRENES

Josep Maria de Sagarra, La Priora del Roser (Teatre Novetats)

Hi ha dues actituds davant del públic. La d'aquell qui cerca d'imposar, íntegrament, la seva veritat a l'espectador o la que emmolla aquesta veritat al costum o a l'esperit d'aquell qui l'escolta.

Teatre popular. — En principi, la denominació de teatre popular aplicada al teatre de Josep Maria de Sagarra no inclou pas una atribució pejorativa.

que ptes lo paga, el vulgo, es justo hablarle en necio para darle gusto.

Amb tan il·lustres precedents hom no pot pas estranyar-se que el teatre de J. M. de Sagarra estigui tot ell bastit de concessions: concessions al dring de la paraula, al consonant fàcil, a l'espectacle truculent, a la moralitat burgesa, al romanticisme més primari, al sentimentalisme més rebregat.

L'element poètic. — Perquè, evidentment, hi ha en Josep Maria de Sagarra un formidable poeta. Els seus primers llibres de versos no ens ho deixen desmentir.

al vers purament dringador i sense contingut.

L'acció, doncs, no pot pas capturar-se en un pur terreny poètic, sinó que cau en la realitat anecdòtica a cada pas.

Sagarra en 1898

ció del seu teatre té sempre aquell punt de grotesc i de primari dels teatres de marionetes.

La Priora del Roser és una història emplaçada en el segle XVII, però bé que l'acció tingui més de drama d'època romàntica que d'altra cosa.

una perduda de debò.

Això li dona un gran coneixement de les coses. La seva intervenció en l'acció de l'obra consisteix a impossibilitar el matrimoni de Dama Maria, pactat, per conveniència, pel seu pare amb Frederic de Montclar per a casar-la, amb Déu mana, amb un fadrinet de la casa, que feia de fuster, i al qual Dama Maria va lliurar-se amb la innocència d'una noia lligada per una vigilància severa i incompreensiva.

Els personatges. — Aquesta distribució inicial dels homes davant la vida fa molt fàcil la distinció de bons i de dolents que també és freqüent en el teatre d'En Sagarra. Els personatges — el galan, el brètol, el crápula, el pare remugaire, la noia innocent, la vella cridanera, el capità de lladres, l'hostaler, el criat, la minyona... — són d'una deliciosa simplicitat.

Aquesta simplicitat, aquesta primària textura dels personatges no pot pas provocar cap conflicte dramàtic interessant. Els contactes són purament epidèrmics. Hom veu d'antuvi que el minyó es casarà amb la donzella i que els dolents faran uns grans escarafalls per a impedir-ho.

Jo no sé pas si l'obra de Josep Maria de Sagarra tindrà èxit. Dirigida al gran públic, carregada de trucs escènics per a la galeria, no estalviant cap truculència efectista, bé es mereixerà unes quantes representacions encoratjadores.

GUILLERM DIAZ PLAJA

PARÍS-E SPECTACLE

Estampa de music-hall

S'ha dit moltes vegades, i gairebé és inútil repetir-ho, que els francesos, i especialment els parisenços, són la gent més conservadora del món. Un petit cop d'ull als cartells dels espectacles de la gran ciutat us acaba de convèncer de la veritat d'aquella afirmació.

la Terreur, on us canten cançons populars de l'època, matisades amb mordacitats engegades dels chansonniers. Però el plat fort és la visita al Tabarin.

«French Cancan»

Actualment el públic foraster sembla compost gairebé exclusivament de nordamericans i alemanys. Aquests sobretot envaeixen tots els llocs de diversió amb un afany de barrida i una ingenuïtat embaçalada que traïx una vegada més tota l'adoració gelosa i apassionada que senten els teutons envers els seus enemics seculars.

Els anglesos, després de l'ensorrada de la lluria, s'han eclipsat de París. Els senyals nombrosos llibres forbidden in England (prohibits a Anglaterra) que veïeu a les llibreries, i que fins i tot són duts a les taules, com aquell gidià Well of Loneliness de la senyora Radclyffe Hall.

Ais altres teatres segueixen els èxits centenaris de Marius, Le Sexe Facile, Donogoo-Tonka, etc., i les dansarines cambodgians, única cosa remarcable de la mediocre Exposició Colonial, acaben llurs exhibicions sensorials davant del gran públic badoç.

El truc de la tourné de Paris-la-nuit, a l'abast de tots els forasters, sempre obté l'èxit dels americans decidits a endinsar-se en els misteris perversos de la nit parisenca i dels alemanys que volen exhibir llurs ganes de fer gresca als cabarets luxosos dels Champs Elysées.

negra i la roba interior de la Goulue. No costa gaire d'endevinar que el motiu principal de l'existència del Tabarin és la conservació delicada del french cancan. Aquest ball pervers que entusiasmava als nostres pares en els balls de disfresses i que fou perpetuat pel bohemi comte de Toulouse-Lautrec, reviu amb una gràcia canalla però depurada de sensualitat a la pista del Tabarin.

Però s'acaba, entre giravolts desesperats, l'exhibició de les vuit àgils ballarines del cancan, els llums s'encenen, una orquestra argentina toca l'inevitable tango llagríms i tothom es llença a ballar amb aquell nobilitat i ben sovint inassolible afany de divertir-se que acostumen tenir els felïços concurrents dels cabarets i music-halls, tant aquí com a París, com a qualsevol lloc del món.

RAFAEL TASIS i MARCA

NOVETATS EN CAMISES

Jaume I, 11 Telèf. 11655

Teatre Català Novetats GRAN COMPANYIA CATALANA Direcció: C. CAPDEVILA. Avui tarda: ESPECTACLES PER A INFANTS. L'obra que més aplaudeix i més entusiasma a la quinzalla. El formidable èxit de Josep M. Folch i Torres, LES ARRACADES DE LA REINA. Preu popular. Nit i cada nit: El grandíssim èxit del poeta Sagarra LA PRIORA DEL ROSER. Genial creació de Maria Morera. Es despatxa a Comptaduria.

URQUINAONA EXIT DE Naufragos del Amor. PER Jeanette Mac Donald. La més agradable de totes les comèdies filmades per la princeseta de veu i cabells d'or. Es un film "Paramount".

«Tiana's Songs», encara

Han arribat a la nostra Redacció algunes cartes de lectors que ens demanen una cosa que farem amb molt gust. Aquests amables comunicants — els comunicants, per definició, són sempre amables — desitjarien que es donessin algunes representacions més de la revista amateur Tiana's Songs, que amb tant d'èxit fou presentada al teatre Barcelona.

Si ens limitéssim a trametre el prec als organitzadors de l'espectacle estiuenc de Tiana, ja hauríem complert publicant les ratlles anteriors. Però volem fer més. Volem ajuntar la nostra veu a la dels que se'ns adrecen per veure si aquesta nota decideix als directores de la revista a donar-ne alguna altra representació.

Per una sèrie de raons que ja exposarem en aquestes mateixes pàgines en ocasió de l'estrena de Tiana's Songs a Tiana, aquesta revista d'aficionats representa en el nostre migraat món teatral un cas d'excepció. Existeix a Barcelona un públic que només espera un espectacle de music-hall presentat amb bon gust i intel·ligència per a demostrar tota la seva simpatia.

Per aquestes raons, Tiana's Songs, que en un altre país no tindria més importància que la d'un passatemps de colònia d'estiuants, aquí agafa unes proporcions de llicó, d'exemplaritat, que, segurament, els seus autors no varen ni sospitar.

Si, seria molt d'agrair que es donessin algunes representacions més de Tiana's Songs. Ja suposem que això proporcionaria als seus directores i als intèrprets molts mals de cap i conflictes d'organització. Ja suposem que el fet que les actrius i els actors que han fet triomfar la revista amb la seva intel·ligent col·laboració no siguin professionals del teatre, fa molt difícil la seva mobilització per fins que no siguin estrictes d'un acte de beneficència.

I volen res més bonic que fer contents els amics?

J. M.

Anuncieu a MIRADOR

Teatre Català Romea COMPANYIA VILA-DAVI. Avui dijous tarda, a les 5: La revista per a Infants LES AVENTURES D'EN TITELLETA. Nit, a un quart d'onze, 37 representació de l'obra definitiva de Josep M. de Sagarra. L'Hostal de la Glòria. Demà divendres, tarda i nit: L'HOSTAL DE LA GLÒRIA.

El dret d'una mare és superior a tota llei. ¿Què mereix ella: Justícia o Pietat? MARIA L. de Guevara amb la seva sublim creació

La Mujer X parlada en castellà. ¡Més que la millor pel·lícula, el drama d'una vida! Film Metro Goldwyn Mayer. SALÓ CATALUNYA

S. A. G. E. (SELECCIONS JULIO CESAR). Presenta avui a l'elegant ROSSELLÓ CINEMA un programa altament suggestiu i interessant, compost de les super-produccions Bataclán (LA VIDA DELS ARTISTES ENTRE BASTIDORS) Producció P. D. C. sincronitzada. PRINCIPALS INTERPRETS: EDDIE QUILLAN, LINA BASQUETTE, ROBERT ARMSTRONG. La nit és nostra. Producció sonora i parlada en castellà. Direcció de CARL FROELINCH. Realitzada per HENRY ROUSSELL. Basada en la cèlebre obra de HENRY KISTEMAECCKERS. INTERPRETS PRINCIPALS: MARY-BELL, JEAN MURAT, HENRY ROUSSELL. Avui i tots els dies gran èxit al Rosselló Cinema. No deixeu de veure aquest programa de cinema sonor.

mama POP CATALINA BARCELONA

ANUNCIANTS...!

Una moderníssima organització completa en publicitat

Pel·lícules de dibuixos animats

mudes i sonores - patent num. 121288 - aplicades al servei de la tècnica publicitària, us l'ofereix:

"AGENCIA GENERAL DE ANUNCIOS"

Vostres productes poden ésser propagats amb èxit segur per tota la **Regió Catalana i Illes Balears**

200 cinemes en ciutats i poblacions de categoria

BARCELONA: Fontanella, 10, 1.º, 2.º - Tel. 16606

Avinguda Menéndez Pelayo, 85, 1.º: MADRID

AGULLES GIOCONDA

Si voleu obtenir el màxim so del disc i el mínim desgast, useu sempre agulles GIOCONDA. Cada agulla porta el nom gravat. Capsa de 200 agulles 2'50 ptes.

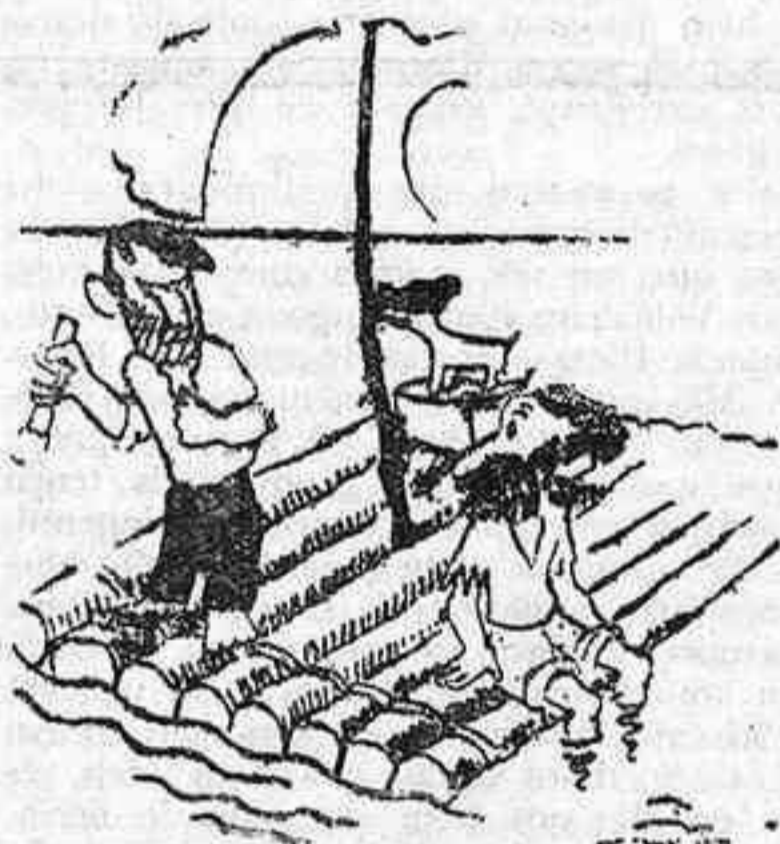
Venda a l'engros!

A. GUARRO
RAMBLA CATALUNYA, 7

El que acaba de complir una condemna de vint-i-cinc anys.—Es curiós; la moda no ha canviat gens.

(Candide, París)

—Encara no es veu res?
—L'horitzó només.
—Ja és alguna cosa.

(Le Rire, París)

—Quins mèrits podeu fer valer per obtenir aquest càrrec?
—Ai, senyor! Si en pogués fer valer alguns, no us vindria a demanar que em recomanésiu.

(Candide, París)

¿Le sería a Vd. agradable poder tomar un purgante de aceite de Ricino, si éste tuviera el gusto de un buen jarabe de naranja?

Pues éste es el aceite de Ricino GOLOSO, que envasado en un lindo vasito de cristal se vende en todas las farmacias.

RELATIVITAT

—El café amb llet, senyoreta. Ja és mig-dia.

—De quin dia? De demà o de demà passat?

(Simplicissimus, Munic)

—No comprenc com et pots fumar aquestes puntes que reculls...

—No me les fumo. Les mastego.

(Candide, París)

—Vull anar al cine, papà!
—Què t'has cregut? Ahir vas veure una topada d'autos, abans d'ahir et vaig dur a veure com es cremava una casa. Que t'has pensat que t'has de divertir cada dia?

(Ric et Rac, París)

AIGUA DE ROCALLAURA

LA DEU MÉS RICA DEL MÓN

Si vostè pateix d'Albuminúria, Litiasi úrica (mal de pedra), Bronquitis parenquimatoses, Nefritis crònica, es curarà radicalment amb

AIGUA DE ROCALLAURA

S'expèn en ampolles de litre i mig i en garrafons de vuit litres

Distribuidora general

FORTUNY, S. A.

Carrer Hospital, 32 i Salmeron, 133

ENCARREGUEU ELS VOSTRES IMPRESOS ARTÍSTICS I COMERCIALS ALS

TALLERS GRÀFICS PATRICI ARNAU

VERDAGUER I CALLÍS, 3, 5, 7
(D'AVANT DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA)

ES LA CASA MÉS PERFECCIONADA EN LLIBRES RATLLATS, DE LUXE I EN TOTA CLASSE D'ENQUADERNACIONS. - ELEGÀNCIA I ECONOMIA EN ELS ENCARRECS. - EN CAS DE URGÈNCIA DEMANEU-LOS PEL TELÈFON

14856

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics

Correus: Apartat 100
Telegr.: "Carburos"

BARCELONA
Mallorca, 232

Telèfon 73013

CARBUR DE CALCI; Fàbriques a Berga (Barcelona) i Corcubion (Corunya); OXIGEN 99%, DE PURESA, Fàbriques a Barcelona, València i Còrdova; ACETILEN DISSOLT, Fàbriques a Barcelona, Madrid, València i Còrdova; FERRO MANGANES; FERRO SILICI; SOCARRIMAT; SECAT de fils i peces seda, cotó i altres teixits; CALEFACCIÓ INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica; GENERADORS, BUFADORS, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA

PRESSUPOSTOS, ESTUDIS, CONSULTES I ASSAIGS, GRATIS

—Em va saber molt greu no poder venir a l'enterrament de la teva dona.

—No t'hi amoïnis. Una altra vegada serà.

(Allt for Alla, Estocolm)

Suscriviu-vos a MIRADOR

Pelai, 62. - BARCELONA

BUTLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

El Sr. ....
que viu a .....
carrer ..... n.º ..... es subseriu a MIRADOR
vel preu fixat de 3'50 ptes. trimestre.
..... de ..... de 193.....

Signatura